

Opinia o programie nauczania języka niemieckiego

Autorzy: Sylwia Rapacka-Wojtala

Tytuł programu: PRZEZ ZABAWĘ DO WSPÓŁDZIAŁANIA I NAUKI Program nauczania języka niemieckiego w klasach IV–VIII szkoły podstawowej

Przedmiot: język niemiecki

Typ szkoły: szkoła podstawowa

Etap nauki: II etap edukacyjny, wariant: II.2 (drugi język obcy w klasach 4–8)

Wymiar godzinowy zajęć: 2 godziny w tygodniu

Przedłożony program nauczania języka niemieckiego przeznaczony jest do realizacji na II etapie edukacyjnym, to znaczy w szkole podstawowej w klasach IV - VIII.

Program powstał w oparciu o następujące dokumenty:

- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z dnia 14 lutego 2017 r., poz. 356 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z dnia 31 marca 2017, poz. 703).
- Europejski System Opisu Kształcenia Językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie

Zawartość programu.

Tekst składa się z 12 rozdziałów, w których autorka omawia koncepcję programu, warunki umożliwiające realizację koncepcji programu, cele nauczania, zakres tematyki i treści nauczania, metodyczne aspekty realizacji programu, ocenianie osiągnięć uczących się oraz przytacza przykłady realizacji wybranych założeń programu.

Ważnym punktem odniesienia jest *Europejski system opisu kształcenia językowego* (dalej: *ESOKJ*) wraz z jego rozszerzoną i uzupełnioną wersją *Common European Framework for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume* (dalej: *CEFR-CV*).

Ogólna koncepcja programu

Realizacja programu uwzględnia szereg aspektów nowoczesnej dydaktyki języków obcych. Szczególnie ważne jest przygotowanie do komunikacji w języku obcym, bowiem mobilność Europejczyków jest dominującym elementem współczesności. Autorka zwraca także uwagę na rosnącą rolę Internetu, który odgrywa coraz większą rolę w nauczaniu językowym. Uczenie się

online jest także charakterystyczną cechą kształcenia językowego, dlatego też ważnym elementem realizowania programu jest świadomość istniejących możliwości w dziedzinie narzędzi i środków technologii informacyjnej i umiejętność efektywnego korzystania z nich w procesie kształcenia językowego. Niewątpliwymi korzyściami płynącymi z zastosowania pracy z nowymi technologiami w ramach zajęć językowych jest rozwijanie myślenia twórczego uczniów i rozwijania strategii uczenia się, a tym samym wspierania autonomii uczniów. Ważną rolę odgrywa również dostosowanie metod pracy do rozwoju kognitywnego, emocjonalnego i społecznego uczniów, dlatego też autorka zwraca uwagę na nauczanie multisensoryczne, całościowe i wszechstronne poprzez zabawę a także prowokowaną interakcję i działanie. Szczególne znaczenie ma także praktyczność i przejrzystość treści.

Warunki umożliwiające realizację koncepcji programu

Zasadniczymi warunkami umożliwiającymi realizację niniejszego programu są: wysokie kompetencje merytoryczno-dydaktyczne nauczających, właściwie określona liczebność i struktura grup, umożliwiające indywidualizację procesu nauczania, oraz wysokiej jakości materiały dydaktyczne odpowiednie wyposażenie sal lekcyjnych, gwarantujących ich efektywne wykorzystanie. Wszystkie wyżej wymienione aspekty zostały bliżej omówione w tekście programu. Autorka zwraca szczególną uwagę na kwalifikacje nauczycieli, omawiając kompetencje językowe, metodyczne, osobowościowe, interpersonalne oraz kompetencje w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Cele nauczania

Program omawia zarówno cele ogólne, szczegółowe jak i wychowawcze w nauce języka obcego, w tym wypadku niemieckiego. Omówione zostały także szczegółowe cele językowe w ramach poszczególnych sprawności. Ze względu na specyfikę uczących się, autorka zaleca zwrócenie szczególnej uwagi na początku procesu edukacyjnego na rozwijanie sprawności receptywnej, a dopiero potem stopniowe przechodzenie do rozwijania pozostałych sprawności językowych.

Ważny celem jest rozwijanie komunikacji na lekcji języka niemieckiego, do czego przyczyni się stwarzanie sytuacji komunikacyjnych na lekcjach i angażowanie uczniów do wzajemnej interakcji.

Pośród celów wychowawczych przypisywanych zajęciom z języka obcego nowożytnego warto wymienić następujące: rozwijanie kompetencji kulturowych i postaw tolerancji wobec odmienności kulturowej (nauczanie międzykulturowe), trening umiejętności społecznych (uczenie się przez działanie) oraz przejmowanie odpowiedzialności za własny proces uczenia się (wspieranie autonomii).

Zakres tematyki i treści nauczania

Przedstawiony zakres tematyki pokrywa się z zakresem wiedzy i umiejętności przedstawionych w podstawie programowej, a stanowiących treści nauczania, które uczeń powinien zdobyć w trakcie kształcenia ogólnego na drugim etapie edukacyjnym. Autorka zwraca uwagę na dwa dominujące nurty procesu nauczania w szkole podstawowej: emocjonalny i dydaktyczny, które

kształtują obszar tematyczny i zakres materiału na zajęciach językowych na tym etapie edukacyjnym

Metodyczne aspekty realizacji programu

Autorka zwraca uwagę na dostosowanie metod nauczania do rozwoju kognitywnego, społecznego i emocjonalnego uczniów, dlatego też zaleca stopniowe przechodzenie z metod opartych na zabawie do metod rozwijających logiczne myślenie. Na tym etapie edukacyjnym zaproponowano metodę eklektyczną, łączącą różne metody i techniki nauczania, dostosowując je do wieku, możliwości uczniów i ich umiejętności pracy w grupie. Na uwagę zasługuje również metoda projektów, ponieważ rozwija ona autonomię uczniów.

Techniki nauczania wspierające podejmowanie językowych działań komunikacyjnych

Zaprezentowane w programie techniki pracy mogą być stosowane nie tylko w celu kształcenia poszczególnych umiejętności językowych, ale mogą także służyć jako przykładowe formaty testowania osiągniętych efektów nauczania. Techniki pracy powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów oraz do ich indywidualnych predyspozycji. Dlatego powinno się aktywizować wszystkie zmysły, aby ułatwić zapamiętywanie. Autorka przytacza wiele przykładów zadań, wykorzystujących opisane techniki pracy.

Ocenianie osiągnięć uczących się

Niniejszy program zakłada regularną kontrolę osiągnięć uczących się w zakresie wszystkich obszarów kształcenia językowego. Obejmuje zatem zarówno wszystkie działania językowe, jak i znajomość gramatyki oraz leksyki, poprawną wymowę oraz pisownię, a także elementy pozajęzykowe jak np. efektywne korzystanie z różnych źródeł informacji, umiejętność pracy w zespole itp.

Podsumowanie

Prezentowany program wpisuje się w nowoczesny model nauczania języka obcego, stawiającego na rozwijanie wszystkich sprawności językowych oraz podejmowanie działań w konkretnych sytuacjach komunikacyjnych. Stawia w centrum uczącego się, otwierającego się na kulturę innych narodów i rozwijającego własną autonomię. Program powyższy zgodny jest z wszystkimi założeniami podstawy programowej i w związku z tym może być realizowany w edukacji szkolnej.

W związku z powyższym pozytywnie opiniuję przedłożony program

dr Sławomira Kołsut